

Puig-oriol

Lluçà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 30 metres de la carretera BV-4341, punt quilomètric 9'600

Coordenades:

Latitud: 42.067733500243
Longitud: 2.0659612205204
UTM Est (X): 422727
UTM Nord (Y): 4657718

Classificació

Número de fitxa 08109 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Planejament de Lluçà, 2001
Número inventari Sí, IPA. 22915
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad: 08108A010000140000BB
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 01/06/2009 - 02:00

Descripció

Puig-oriol està situada en un punt lleugerament elevat a l'oest del nucli urbà de Santa Eulàlia de Puig-oriol, a l'est de cementiri i pocs metres al nord de la carretera BV-4341. Es tracta d'una masia de mitjanes dimensions formada per un volum principal de planta baixa, primer pis i golfes, amb un volum adossat al sud i diverses estructures al nord, alguns de les quals tanquen un pati o lliça al nord de la masia. Està bastida amb murs de maçoneria de pedra amb carreus treballats delimitant les cantonades i coronada amb teulada de doble vessant amb aigües a les façanes principal i posterior, tot i que en el volum adossat al sud, on es troba l'accés principal de la masia, la teulada té la orientació contrària. La façana principal, orientada al sud, es troba dominada pel volum adossat. A nivell de planta baixa hi ha una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada, un portal emmarcat amb pedra bisellada i amb la data de 1765 inscrita a la llinda junt amb una creu i l'anagrama IHS intercalat, i dues finestres emmarcades amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha dues finestres emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals amb ampit motllurat, una finestra balconera emmarcada amb pedra motllurada just sobre el portal i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada. A l'esquerra la façana forma un queixal i es veu part del volum principal, amb una finestra emmarcada amb pedra bisellada i ampit motllurat al primer pis i una finestra emmarcada amb pedra treballada a les golfes. A la dreta de la façana hi ha unes estructures adossades de les que únicament es conserva el mur perimetral, de maçoneria de pedra. La façana est conté a la part esquerra el volum adossat al sud, sense obertures en aquesta part. Al volum principal i a nivell de planta baixa hi ha tres finestres, dues emmarcades amb monòlits de pedra treballada i una amb monòlits de pedra bisellada. Al primer pis hi ha quatre finestres, una emmarcada amb monòlits de pedra bisellada, una altra amb monòlits de pedra treballada i dues amb pedra bisellada, una de les quals amb ampit motllurat. La façana nord té al davant una petita lliça tancada, delimitada a est i oest per un mur de maçoneria de pedra i al nord per diverses estructures bastides amb murs de maçoneria de pedra i pilars de pedra treballada. Pròpiament a la façana i a nivell de planta baixa hi ha una porta emmarcada amb pedra treballada, tres finestres emmarcades amb monòlits de pedra treballada i un portal emmarcada amb pedra treballada i llinda de fusta. Al primer pis hi ha una finestra balconera emmarcada amb pedra bisellada i dues finestres emmarcades amb pedra bisellada i ampit motllurat. A la part dreta de la façana sobresurt un petit cos adossat que conté una petita porta a la planta baixa, amb llinda triangular formada per dues lloses, i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada al primer pis. La façana oest conté a nivell de planta baixa tres finestres, dues emmarcades amb monòlits de pedra treballada i una amb monòlits de pedra bisellada. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb pedra bisellada i ampit de pedra i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada i ampit motllurat. A les golfes hi ha tres finestres emmarcades amb pedra bisellada, una de les quals balconera, i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada. A la dreta sobresurt el volum adossat al sud, sense obertures en aquesta part, i a l'esquerra, entre el volum principal de la masia i les estructures, un mur de maçoneria de pedra amb l'accés principal a la lliça. Es tracta d'un portal emmarcat amb pedra bisellada amb la data de 1692 inscrita a la llinda. Uns metres a l'oest de la masia hi ha diverses estructures bastides amb murs de maçoneria de pedra, una part de les quals reformades modernament. En aquestes estructures es conserva un portal emmarcat amb pedra bisellada i just davant hi ha l'era enrajolada.

Observacions:

Edifici inclòs al Catàleg de masies i cases rurals (Pla Especial Urbanístic 2014).

Història

Puig-oriol es troba documentada en l'acta de consagració de l'església de Santa Maria de Lluçà de l'any 905 on s'esmenta el "villare Puigoriol cum ipsa sufraganiola" i en documents dels anys 944, 955 i 977 en els que

es fa referències a l'indret en donacions de terres. El mas era propietat dels senyors del castell de Lluçà fins l'any 1254, quan Ramon de Lluçà va vendre'l a Guillem, prior del monestir de Lluçà. També apareix en el llistat de caps de casa súbdits del monestir de Lluçà del 22 de novembre de 1406, sota el nom de Cases de Puigoriol i en el capbreu de béns del monestir de Lluçà de l'any 1434 dins la batllia de Santa Eulàlia de Puig-oriol, en la qual l'hereu de la masia Puig-oriol era el cap del que s'anomenava "batllia de sac". També es conserva un testament de 1490 i un document de la venda del mas, datat el 29 de desembre de 1561, de mans de Joan Puigoriol a Antoni Muntanyola. Durant els segles XVII i XVIII Josep Puigoriol i el seu fill Segimon formaren part del Consell dels Jurats del Lluçanès. A principis del segle XVIII, Segimon Puigoriol s'alineà al bàndol austricista durant la Guerra de Successió, fet que provocà l'embargament de les seves propietats per part del govern de Felip V. L'embargament va acabar abans de 1724, any en que el mateix Segimon Puigoriol va ser nomenat batlle reial de Lluçà pel rei Lluís I.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE LLUÇÀ (2014) *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació. Pla Especial Urbanístic (text refós)*. Lluçà: Ajuntament de Lluçà.

FERRER, M.A. i SURINYACH, M. (1996) *La morfologia territorial i el patrimoni històric-arquitectònic del terme de Lluçà*. Lluçà: Ajuntament de Lluçà (inèdit).

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (2008) *Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (Lluçà)*.

MESTRE, P. (1997) " Notícies històriques sobre el mas i el molí de Puig-oriol". *El temperi* n° 6. Santa Eulàlia de Puig-oriol. Primavera 1997.

PLADEVALL, A. (1997) *Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana*. Torelló: Impremta Sellarès.

